

Ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar

En litteraturöversikt med nedslag i Finland, Norge och Danmark

Kangas, Henrika
Institutionen för urbana studier, Malmö universitet

10 september 2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Introduktion	2
1.1. Syfte och frågeställningar	2
1.2. Rapportens disposition	2
2. Metod	3
2.1. Systematisk litteraturöversikt	3
2.2. Kartläggning av nordiska stödmodeller	5
2.3. Avgränsningar	5
3. Ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar	5
4. Forskningsmetoder för studier av stöd till ensamstående föräldrar	7
5. Internationell forskning om stöd till ensamstående föräldrar	9
5.1. Stödmodeller i Europa	10
5.2. Stödmodeller i Nordamerika	11
5.3. Stödmodeller i övriga världen	12
5.4. Jämförande studier	13
5.5. Sammanfattning av internationella stödmodeller	14
6. Nordiska stödmodeller	14
6.1. Finland: Ensamförsörjartillägg till barnbidraget	15
6.1.1. Utformning av stödmodellen	15
6.1.2. Historik och policydebatt	15
6.1.3. Empiriska studier och effekter	16
6.2. Norge: Utvidet barnetrygd	17
6.2.1. Utformning av stödmodellen	17
6.2.2. Historik och policydebatt	18
6.2.3. Empiriska studier och effekter	19
6.3. Danmark: Børnetilskud	20
6.3.1. Utformning av stödmodellen	20
6.3.2. Historik och policydebatt	20
6.3.3. Empiriska studier och effekter	21
6.4. Sammanfattning av nordiska stödmodeller	22
7. Sammanfattande slutsatser	23
7.1. Sammanfattning av centrala resultat	23
7.2. Relevans för svensk kontext	24
Slutnoter	25
Referenser	26
Bilaga I. Studier inkluderade i den systematiska litteraturöversikten	30

Sammanfattning

Denna rapport undersöker ekonomiskt stöd riktat till ensamstående föräldrar med särskilt fokus på de nordiska länderna Finland, Norge och Danmark, och analyserar dessa system i relation till den svenska modellen. Ensamstående föräldrar löper generellt högre risk för ekonomisk utsatthet än tvåföräldersfamiljer, och universella barnbidrag utan särskilda tillägg når inte alltid de hushåll som har störst behov. Sverige saknar riktade stöd för ensamstående, vilket medför att barnbidraget fördelas jämlikt mellan ensamstående och sammanboende hushåll och ger relativt låg effekt på fattigdomsminskning. Rapporten bygger på en systematisk litteraturoversikt samt en kartläggning av nationella stödmodeller och analyserar hur institutionell konstruktion, nivåer, tillträdeskriterier och kombinationen av universella och riktade stödformer påverkar ensamstående föräldrars disponibla inkomst, och i förlängningen barns levnadsvillkor. Resultaten visar att riktade stöd, såsom ensamförsörjartillägg, särskilda skatteavdrag och temporära stödinsatser, har tydlig effekt på att minska ekonomisk utsatthet och underlätta arbetsmarknadsdeltagande, och att modellen "*targeting within universalism*" möjliggör både bred inkludering och träffsäkra insatser mot hushåll med störst behov. Finland och Danmark har integrerat riktade tillägg på ett tydligt och administrativt enkelt sätt, medan Norge erbjuder ett mer flexibelt system med permanenta och temporära stödformer. Rapporten visar att införande av riktade stöd i Sverige skulle kunna stärka ensamstående föräldrars ekonomiska trygghet, bidra till minskad barnfattigdom och skapa en mer träffsäker och jämlik familjepolitik.

Nyckelord: ensamstående föräldrar, ekonomiskt stöd, Finland, Norge, Danmark

1. Introduktion

Ensamförsörjande föräldrar löper generellt en högre risk för ekonomisk utsatthet än tvåföräldersfamiljer, vilket gör deras situation till ett centralt fokus inom familjepolitisk forskning. I Sverige bygger det ekonomiska stödsystemet till föräldrar i huvudsak på universella transfereringar, där barnbidraget inte är särskilt riktat till ensamstående. Till skillnad från övriga nordiska länder saknas således särskilda tillägg för ensamstående föräldrar, vilket enligt internationella jämförelser innebär att stödet fördelas jämlikt mellan ensamstående och sammanboende (Van Lancker m.fl., 2015). Som en följd är fattigdomsminskningen bland ensamstående i Sverige relativt låg – endast 15,6 procent – och systemet bidrar inte i någon större utsträckning till att rikta resurser mot dem som har störst behov.¹

Internationella jämförelser visar att kontantstöd utgör en central inkomstkälla för ensamstående föräldrar med låga inkomster, och i flera OECD-länder utgör dessa transfereringar mer än 40 procent av hushållens nettoinkomst (Bradshaw m.fl., 2018). Effekten av dessa stöd är betydande, då de i vissa länder minskar barnfattigdomen bland ensamstående föräldrar med över 60 procent. Föräldraledighet har dessutom visat sig underlätta arbetsmarknadsdeltagande, särskilt bland ensamstående mödrar, och barnbidraget bidrar till ytterligare fattigdomsminskning på omkring 3,1 procentenheter (Maldonado & Nieuwenhuis, 2015). Trots dessa insatser kvarstår dock stora utmaningar i systemens förmåga att rikta resurser mot dem som har störst behov.²

Mot denna bakgrund framstår det som särskilt relevant att studera hur stöd till ensamstående föräldrar är utformat, särskilt i de nordiska länderna. Till skillnad från Sverige kombinerar Finland, Norge och Danmark universella bidrag med riktade stödformer, vilket gör det möjligt att analysera hur olika institutionella arrangemang kan samverka för att skapa ökad ekonomisk trygghet. Genom att jämföra dessa system kan man också få en bättre förståelse för vilka mekanismer som är mest verkningsfulla när det gäller att minska fattigdomen bland ensamstående föräldrar och därmed bidra till en mer träffsäker och jämlik fördelning av resurser.

1.1. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka utformningen av ekonomiskt stöd riktat särskilt till ensamstående föräldrar, med särskilt fokus på de nordiska länderna Finland, Norge och Danmark. Utöver detta görs en översiktlig litteraturgenomgång av internationell forskning om stödformer för ensamstående föräldrar och den aktuella kunskapen kring deras effekter. Studien syftar även till att bidra med ett underlag för en diskussion om möjligheter och utmaningar vid ett eventuellt införande av liknande stödformer i Sverige. Översikten ämnar besvara *vad den internationella forskningen visar om effekter och utformning av ensamförsörjarstöd, samt hur stödsystemen för stöd till ensamstående föräldrar ser ut i de nordiska länderna Finland, Norge och Danmark.*

1.2. Rapportens disposition

Efter detta inledande kapitel följer en redogörelse för den metodologiska ansatsen, där en systematisk litteraturöversikt kombineras med en kartläggning av nordiska stödmodeller, och avgränsningar i studien klargörs. Kapitel 3 beskriver ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar, medan kapitel 4 fokuserar på forskningsmetoder som används i studier av dessa stödsatser. Kapitel 5 ger en genomgång av internationell forskning, med exempel från Europa,

Nordamerika och övriga världen, inklusive jämförande studier och sammanfattning av centrala stödmodeller. Kapitel 6 analyserar de nordiska systemen i detalj, med fallstudier av Finland, Norge och Danmark, där stödmodeller, historik, policydebatt samt empiriska effekter presenteras, följt av en jämförande sammanfattning. Slutligen redovisas i kapitel 7 rapportens slutsatser och en diskussion kring resultaten och deras relevans för den svenska kontexten.

För att säkerställa konsekvens och tydlighet, samt med hänsyn till rapportens kontext, används de svenska termerna för olika former av stöd genomgående. Detta gäller även i de fall internationell forskning presenteras. När översättningar riskerar att skapa tolkningsskillnader anges det motsvarande begreppet inom parentes. Ett undantag gäller för de nordiska stödmodellerna, där respektive benämning på norska och danska används.

I rapporten används ett könsneutralt språk, om inte specifik forskning som uttryckligen rör ensamstående mödrar eller fäder presenteras. Detta är ett medvetet val för att undvika att förstärka könade föreställningar om föräldraskap. Samtidigt är det viktigt att notera att forskningen i stor utsträckning fokuserar på ensamstående mödrar. Detta hänger dels ihop med att kvinnor oftare är ensamstående än män, men också med att kvinnor generellt har lägre inkomster och därmed är överrepresenterade i fattigdomsstatistik (Garfinkel & Zilanawala, 2015; Maldonado & Nieuwenhuis, 2015).

2. Metod

Kunskapsöversikten bygger på två delar: en kartläggning av ekonomiska stödmodeller för ensamstående föräldrar i Finland, Norge och Danmark, samt en systematisk genomgång av internationell forskning. Den systematiska litteraturöversikten syftar till att identifiera och analysera forskning som behandlar stödets utformning, målgrupp, effekter och implementering. Kartläggningen av de nordiska modellerna baseras på dokumentstudier av offentliga källor, myndighetsrapporter och policydokument, med fokus på stödets nivåer, tillträdeskriterier, målgrupper och syften samt eventuella reformer eller utvärderingar. Tillsammans utgör dessa två delar grunden för en jämförande analys av stödmodeller riktade till ensamstående föräldrar, i relation till svenska förhållanden.

2.1. Systematisk litteraturöversikt

En systematisk litteraturöversikt genomfördes i juni 2025 i syfte att identifiera vetenskapliga publikationer som behandlar riktat ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar. Sökningen utfördes i databaserna Scopus och Web of Science, vilka valdes med hänsyn till deras omfattande täckning av samhällsvetenskaplig forskning. Två separata sökningar gjordes i respektive databas: en med fokus på direkt stöd, såsom barnbidragstillägg och inkomststöd, och en med fokus på indirekt stöd, såsom skatteavdrag eller skattelättnader. Söksträngarna kombinerade termer för ekonomiskt bistånd (t.ex. "financial support", "cash transfer", "child benefit"), med begrepp för målgruppen (t.ex. "single parent", "lone parent"), och i det andra fallet även skatterelaterade termer (t.ex. "tax credit", "tax relief", "tax-based support"). Sökorden utvecklades iterativt med stöd av tidigare forskning och inledande testsökningar.

Sökningen avgränsades till publikationer utgivna från 2010 och framåt, och de enskilda sökningarna gav mellan 64 och 245 träffar. Efter borttagning av dubletter återstod totalt 345 unika träffar. Titel och abstrakt för dessa granskades mot urvalskriterierna i tabell 1. För inkludering krävdes att studien behandlade ekonomiskt riktat stöd till ensamstående föräldrar,

i antingen direkt eller indirekt form. Studier som enbart behandlade arbetsmarknadsåtgärder, exempelvis *workfare* eller *welfare-to-work*, utan tydlig koppling till ekonomiskt stöd, exkluderades. Kriterierna utformades för att säkerställa att översikten omfattar både relevanta stödfunktioner och målgruppsspecifika analyser, samt för att inkludera en bredd av geografiska kontexter och metodologiska ansatser.

103 artiklar identifierades som relevanta baserat på titel och abstrakt, och dessa granskades ytterligare genom att abstrakt samt introduktion poängsattes utifrån kriterierna ”typ av stöd”, ”målgrupp” och ”analysinnehåll”. Per uppfyllt kriterium tilldelades en poäng. För kriterierna ”typ av stöd” och ”målgrupp” kunde en halv poäng tilldelas i de fall där stöd till ensamstående föräldrar inte utgjorde artikelns huvudfokus, men ändå behandlades som en betydande del av innehållet. För inkludering krävdes 2,5 poäng, vilket uppnåddes av 35 artiklar, vilka inkluderades i översikten.

Tabell 1. Inklusions- och exklusionskriterier för den systematiska litteraturöversikten.

Kriterium	Inkluderas	Exkluderas
<i>Tidsperiod</i>	Publicerad 2010 eller senare	Publicerad före 2010
<i>Typ av stöd</i>	Studier som behandlar ekonomiskt riktat stöd till ensamstående föräldrar, i form av direkta (t.ex. barnbidragstillägg, inkomststöd) eller indirekta stöd (t.ex. skattelättnader)	Studier som behandlar andra typer av stöd (t.ex. vårdtjänster, arbete, utbildning, WtT-policy) utan tydlig ekonomisk komponent
<i>Målgrupp</i>	Fokuserar på ensamstående föräldrar (ensamförsörjare, enföräldersfamiljer)	Fokuserar på alla föräldrar/familjer utan att särskilja ensamstående
<i>Analysinnehåll</i>	Artiklar som beskriver eller analyserar stödets utformning, effekt eller implementering	Artiklar som bara nämner stöd som bakgrund utan att analysera det
<i>Geografisk kontext</i>	Internationellt – alla länder	–
<i>Typ av material</i>	Artiklar i form av empiriska studier, litteraturöversikter och policyanalyser. Peer-reviewade publikationer prioriteras, men även working papers och bokkapitel inkluderas	Kommentarer, debattinlägg, bokrecensioner, böcker
<i>Språk</i>	Artiklar på engelska	Artiklar på andra språk
<i>Tillgänglighet</i>	Fulltext tillgänglig via universitetsbibliotek eller öppen tillgång	Endast titel/sammanfattning tillgänglig

2.2. Kartläggning av nordiska stödmodeller

Kartläggningen av de nordiska stödmodellerna bygger på dokumentstudier av offentliga källor och tidigare forskning. Syftet är att beskriva hur Finland, Norge och Danmark har utformat ekonomiskt stöd riktat till ensamstående föräldrar, med fokus på stödets nivåer, tillträdeskriterier, målgrupper och syften. Kartläggningen kompletterar den systematiska litteraturöversikten och utgör underlag för den jämförande analysen i rapportens senare delar.

Urvalet av länder motiveras av deras närhet till Sverige i välfärdspolitisk tradition, men också av att de, till skillnad från Sverige, har infört särskilda stödformer för ensamstående föräldrar. I samtliga fall förekommer riktade stöd till ensamstående föräldrar, främst i form av direkta ekonomiska bidrag såsom tillägg till barnbidraget. I vissa fall kompletteras dessa med indirekta stödformer, exempelvis skatteavdrag eller särskilda skatteklasser, även om dessa inte alltid är utformade exklusivt för ensamstående.

2.3. Avgränsningar

Litteraturöversikten är avgränsad till att uteslutande behandla ekonomiskt riktade stöd till ensamstående föräldrar, i form av direkta kontantbidrag (såsom barnbidragstillägg) och indirekta stöd genom skattesystemet (såsom skatteavdrag eller skattelättnader). Andra former av stöd, såsom underhållsbidrag, bostadsbidrag, och tjänstebaserade stödformer, har inte inkluderats i kartläggningen.

Avgränsningen speglar översiktens syfte att analysera ekonomiskt riktade stöd till ensamstående föräldrar, som utgör ett direkt eller indirekt ekonomiskt tillskott till hushållets disponibla inkomst. Underhållsbidrag har exkluderats eftersom det i många länder inte betraktas som ett offentligt stöd, utan som en privat transferering mellan föräldrar. Även om sådana bidrag kan ha betydande effekter på hushållens ekonomi, varierar deras rättsliga status, utbetalningsgrad och samspel med andra förmåner kraftigt mellan länder, vilket försvårar jämförelser (Hakovirta m.fl., 2020; Skinner m.fl., 2017). Underhållsbidrag diskuteras dock i analysen som en kontextuell faktor, men ingår inte i den systematiska kartläggningen av riktade stödformer.

På liknande sätt tar översikten upp andra stödformer som är relevanta för att förstå den bredare kontexten av fattigdomsreducerande insatser, utan att gå in i en analys av dessa stöd. Detta är motiverat av ämnets karaktär, där forskningen i hög grad betonar stödets sammanlagda effekter snarare än enskilda policyprogram. Kapitlet ger en översikt över de vanligaste formerna av stöd samt deras effekter och utformning.

Översikten har inte inkluderat analyser av hur ekonomiskt stöd samverkar med andra delar av välfärdssystemet. Fokus ligger i stället på att identifiera och analysera de stödformer som är särskilt utformade för att ekonomiskt stärka ensamstående föräldrar, och att undersöka deras konstruktion, målgrupp och dokumenterade effekter.

3. Ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar

Detta kapitel introducerar olika former av ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar utifrån tidigare forskning. För att förstå effekterna av dessa stödformer är det dock avgörande att klargöra vem som räknas som ensamstående förälder. Definitionen varierar mellan länder, datakällor och policykontexter, vilket från konsekvenser för vilka hushåll som omfattas av stöden. I europeisk statistik definieras ensamstående ofta som en vuxen person som lever med

barn (person under 18 år) utan partner i hushållet (Chzhen & Bradshaw, 2012; Van Lancker m.fl., 2015). Denna definition utesluter dock ensamstående som delar bostad med andra vuxna, exempelvis släktingar, vilket kan leda till underskattning av gruppens storlek och behov. I vissa studier inkluderas flerfamiljshushåll, medan andra begränsar sig till individer som är juridiskt ensamstående. I övriga världen är forskningen om ensamstående föräldrar starkt könad, där ensamstående ofta hänvisar till ensamstående mammor. I USA används termen "lone mothers", som kan inkludera både juridiskt ensamstående och ogifta mödrar utan partner, men operationaliseringen varierar mellan datakällor och policykontexter (Brehm & Malkova, 2023; Garfinkel & Zilanawala, 2015).

Stöd till ensamstående föräldrar kan i huvudsak delas in i direkta och indirekta former. Direkta stöd består av ekonomiska transfereringar (kontantbidrag) som betalas ut direkt till hushållet eller barnet, till exempel barnbidrag, underhållsstöd, bostadsbidrag och ensamförsörjartillägg. Dessa transfereringar ökar hushållets disponibla inkomst och fungerar ofta som ett grundläggande skydd mot fattigdom (Aerts m.fl., 2022; Van Lancker m.fl., 2015). Forskning visar att väl utformade direktstöd kan ha stor betydelse. Bradshaw m.fl. (2018) visar exempelvis att kontantbidrag i vissa europeiska länder kan utgöra upp till 40 procent av ensamstående föräldrars nettoinkomst, vilket bidrar till att minska barnfattigdom. Efter att Kanada 2016 införde *Canada Child Benefit*, ett universellt barnbidrag som kombineras med extra stöd till låginkomstfamiljer, minskade fattigdomen bland ensamstående mödrar med över fem procentenheter (Baker m.fl., 2023).

Indirekta stödformer ges genom skattesystemet eller via subventionerade tjänster. Hit hör exempelvis skatteavdrag, särskilda skatteklasser för ensamstående, subventionerad barnomsorg och reducerade avgifter för förskola. Effekten på hushållets ekonomi är indirekt: antingen genom att minska levnadskostnader eller genom att underlätta arbetsmarknadsdeltagande. Studier från USA visar att denna typen av stöd kan stärka finansiell stabilitet hos ensamstående, men att deras effektivitet för målgruppen är beroende av hur stöden är utformade (Jones & Micheltore, 2018; Ortigueira & Siassi, 2023). Blundell och Shephard (2012) visar att skatteavdrag och skattekrediter, i Storbritannien, kan ge störst effekt för låginkomsttagare när de anpassas efter barnets ålder och arbetade timmar.

Utöver indelningen i direkta och indirekta stöd kan stöden också klassificeras som kontant- respektive tjänstebaserade, där kategorierna ofta går tvärs igenom den tidigare distinktionen. Kontantstöd innebär en ekonomisk överföring till hushållet, antingen genom bidrag som barnbidrag, bostadsbidrag och ensamförsörjartillägg eller via skattesystemet. Här skiljer man mellan skatteavdrag, som minskar den beskattningsbara inkomsten, och skattelättnader eller skattekrediter, som direkt minskar själva skattebeloppet och därmed höjer den disponibla inkomsten (Bradshaw m.fl., 2018; Szelewa, 2013). Tjänstebaserade stöd omfattar subventioner och avgiftsreduktioner som gör barnomsorg eller andra tjänster billigare och mer tillgängliga. Dessa stöd bidrar inte bara till att minska hushållens kostnader utan fungerar också som en viktig förutsättning för ensamstående föräldrars arbetsmarknadsdeltagande.

Tabell två ger en översikt av stödformernas effekt, som sträcker sig över flera centrala områden i ensamstående föräldrars livsvillkor. Kontantbidrag och riktade barnbidrag har starka effekter på att minska fattigdom (Baker m.fl., 2023; Bradshaw m.fl., 2018), medan subventionerad barnomsorg och skatteincitament underlättar arbetsmarknadsdeltagande (Bettendorf m.fl., 2014; Johnsen & Reiso, 2020). Ekonomiska transfereringar kan också förbättra boendestabilitet

och minska skuldsättning; i USA har exempelvis skattelättnaden *Earned Income Tax Credit* visat sig minska trångboddhet och skuldsättning bland ensamstående mödrar (Pilkauskas & Micheltore, 2019; Shaefer m.fl., 2013). Effekterna av stöden kan även observeras över längre tidsperioder, där tidiga investeringar i barnomsorg har visat sig minska fattigdomsriskerna över livsloppet, särskilt för ensamstående mödrar och deras barn (Zagel & Van Lancker, 2022).

Tabell 2. Översikt av de fattigdomsreducerande stödformer som framkommit i litteraturöversikten.

Stödform	Kontant/ Tjänstebaserat	Direkt/Indirekt	Effekt
<i>Barnbidrag</i>	Kontant	Direkt	Ökar disponibel inkomst.
<i>Underhållsstöd</i>	Kontant	Direkt	Säkerställer inkomst vid uteblivet underhåll.
<i>Bostadsbidrag</i>	Kontant	Direkt	Minskar boendekostnader.
<i>Skatteavdrag</i>	Kontant	Indirekt	Minskar beskattningsbar inkomst, påverkar nettointkomst indirekt.
<i>Skattelättnader</i>	Kontant	Direkt	Minskar det beräknade skattebeloppet, påverkar disponibel inkomst direkt.
<i>Arbetslöshets- ersättning</i>	Kontant	Direkt	Ersätter förlorad arbetsinkomst.
<i>Ensamförsörjartillägg</i>	Kontant	Direkt	Extra stöd för ensamstående, ökar disponibel inkomst.
<i>Subventionerad barnomsorg</i>	Tjänstebaserat	Indirekt	Minskar kostnader, möjliggör arbete.
<i>Avgifts- reduktioner för förskola</i>	Tjänstebaserat	Indirekt	Gör barnomsorg mer tillgänglig.
<i>Tillgång till formell barnomsorg</i>	Tjänstebaserat	Indirekt	Möjliggör arbetsdeltagande, påverkar framtida inkomst.

4. Forskningsmetoder för studier av stöd till ensamstående föräldrar

Forskningen om ensamförsörjartillägg och andra ekonomiska stödformer för ensamstående föräldrar bygger på en mångfald av metodologiska angreppssätt. Valet av metod påverkar både vilken typ av kunskap som genereras och hur resultaten kan tolkas i relation till policyutformning. I detta kapitel presenteras några av de vanligaste metoderna som används inom internationell forskning, och hur de bidrar till förståelsen av stödets effekter och utformning.

En vanlig kvantitativ metod är mikrosimulering, där forskare använder detaljerade data om hushållens inkomster, utgifter och familjesammansättning för att simulera effekter av olika bidragssystem. Verktøget *EUROMOD* – en mikrosimuleringsmodell som används för att analysera effekterna av skatter och sociala transfereringar hushåll i olika EU-länder – används ofta i europeiska studier, till exempel av Van Lancker m.fl. (2015) och Salanauskaite och Verbist (2013). Szelewa (2013) använder mikrosimulering för att undersöka hur kön och klass påverkar tillgången till stöd. En närliggande metod är modellfamiljeanalys, där forskare konstruerar hypotetiska familjer med olika inkomstnivåer och familjesammansättningar för att jämföra hur olika stödformer påverkar deras ekonomi. Bradshaw och Tokoro (2014) använder denna metod för att analysera barnbidragssystemen i Storbritannien och Japan, medan Van Lancker m.fl. (2015) använder den för att beräkna hur riktade bidrag påverkar fattigdom.

För att undersöka effekter av policyförändringar används ofta kvasi-experimentella metoder. Dessa bygger på att jämföra grupper över tid, exempelvis före och efter en reform. En vanlig metod är *Difference-in-Differences*³, som används av Hoynes och Patel (2018) för att analysera effekter av utvidgningar av *Earned Income Tax Credit* i USA, och av Johnsen och Reiso (2020) för att studera effekter av bidragsreformer i Norge. En annan metod är *Regression Discontinuity*⁴ som Bettendorf m.fl. (2014) använder för att undersöka effekter av skatteavdrag för ensamstående mödrar i Nederländerna. Dessa metoder gör det möjligt att dra slutsatser om orsak och verkan, vilket är särskilt värdefullt när man vill förstå hur förändringar i stödsystem påverkar familjers ekonomi.

Utöver dessa används även mer avancerade ekonomiska modeller för att förstå hur stöd påverkar familjer över tid. Ortigueira och Siassi (2023) utvecklar en livscykelmodell, där man tar hänsyn till faktorer som osäkerhet, sparande och arbetsutbud. Deras studie visar att stöd är mest effektivt när det anpassas efter barnets ålder och familjens livssituation – till exempel genom att ge mer stöd till föräldrar med små barn och starkare arbetsincitament till dem med äldre barn. Sådana modeller ger en mer långsiktig bild av hur stöd kan utformas för att ge bäst effekt.

För att komplettera de kvantitativa metoderna används även kvalitativa metoder, som intervjuer och policyanalyser. McKenzie och McKay (2018) genomförde djupintervjuer med ensamstående mödrar i Australien och visar hur kvinnor utvecklar egna strategier för att hantera ekonomisk osäkerhet, ofta genom informella nätverk och kreativ hushållning. Cain (2016) använder en kritisk policyanalys för att belysa hur automatiserat beslutsfattande inom det brittiska bidragssystemet *Universal Credit* kan förstärka könade normer och skapa nya former av ojämlikhet som drabbar ensamstående mödrar. Flera forskare kombinerar kvalitativa metoder med simuleringar och internationella jämförelser, som i Kesselman (2019) och Aerts m.fl. (2022), där olika reformalternativ testas för att se vilka som bäst skyddar ensamstående föräldrar från fattigdom. Registerdata och surveydata utgör ofta grunden för dessa analyser – till exempel använder Baker m.fl. (2023) data från den kanadensiska databasen *Longitudinal Administrative Databank* för att studera effekter av barnbidragsreformer, medan Fuller m.fl. (2025) undersöker vilka familjer som faktiskt fick del av en utökning av *Child Tax Credit* i USA.

5. Internationell forskning om stöd till ensamstående föräldrar

Detta kapitel presenterar den internationella forskningen om stöd till ensamstående föräldrar utifrån stödmodeller i Europa, Nordamerika och övriga delar av världen. Därefter redogörs för jämförande studier, innan kapitlet avslutas med en sammanfattning. De nordiska stödmodellerna i Finland, Norge och Danmark inkluderas inte i denna internationella översikt, då de behandlas mer ingående i kapitel sex. Kapitlet inleds med en genomgång av stödmodeller för ensamstående föräldrar i Europa, Nordamerika och övriga världen, följt av jämförande studier som belyser likheter och skillnader mellan välfärdssystem. Fokus ligger på skillnaden mellan riktade och universella stöd samt hur riktade insatser kan komplettera universella system för särskilt utsatta grupper. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av de internationella erfarenheterna, medan nordiska modeller behandlas separat i kapitel sex.

Den internationella forskningen om riktat stöd till ensamstående föräldrar har i huvudsak utvecklats inom västerländska kontexter, där en stor del av litteraturen utgår från erfarenheter i USA. Forskningsfältet kan övergripande beskrivas utifrån två huvudsakliga inriktningar: dels analyser av enskilda nationella system och deras effekter, dels jämförande studier som fokuserar på likheter och skillnader mellan olika välfärdsmodeller.

En central utgångspunkt i dessa jämförelser är skillnaden mellan riktade och generella stöd, även benämnda universella stöd. Universalism innebär att alla får samma stöd oavsett behov, medan riktade stöd (*targeting* på engelska) innebär att stödet riktas till särskilda grupper, exempelvis ensamstående föräldrar eller låginkomsttagare. I en jämförande studie undersöker Aerts m.fl. (2022) hur olika former av generella och riktade stöd kan samverka. Med utgångspunkt i begreppet *targeting within universalism* beskriver de en modell där universella stöd kompletteras med riktade insatser för särskilt utsatta grupper. Dessa stöd, som är riktade men samtidigt en del av det universella systemet, kan delas in i två varianter: *low-income targeting*, där särskilda stöd riktas till låginkomsttagare, och *categorical targeting*, där stödet riktas till en specifik kategori, i detta fall ensamstående föräldrar. På så sätt bibehålls bidragssystemets universella karaktär, samtidigt som extra skydd ges till grupper med särskilda behov.

Tabell 3 listar de länder som framkommit i litteraturöversikten och anger om de har riktade stöd till ensamstående föräldrar. Länder markerade med asterix (*) baseras på Van Lancker m.fl. (2015), som utvecklat ett *targeting index* (TI) för att mäta graden av riktade stöd i olika välfärdssystem. Indexet jämför barnbidragsnivåer mellan ensamstående mödrar och par i hushåll med socialbidrag respektive låga arbetsinkomster, och kvoterna kombineras till ett genomsnittsvärde. Resultatet uttrycks så att ett värde på 1 innebär att ensamstående och par får lika mycket stöd (riktade stöd saknas), ett värde över 1 innebär att ensamstående får relativt mer stöd (riktade stöd gynnar ensamstående), och ett värde under 1 innebär att par gynnas mer än ensamstående. På detta sätt fångar indexet de institutionella intentionerna bakom barnbidragssystemen, snarare än de faktiska utfallen som kan påverkas av exempelvis demografiska mönster eller skillnader i bidragstagande.

Tabell 3. Länder representerade i den internationella forskningen.⁵

Land	Riktade stöd till ensamstående	Stödform
Australien	Ja	Ensamförsörjartillägg
Belgien*	Ja	Barnbidrag
Danmark*	Ja	Barnbidrag
Estland	Ja	Barnbidrag med tillägg till ensamförsörjare
Finland*	Ja	Barnbidrag med tillägg till ensamförsörjare
Frankrike*	Nej	—
Irland*	Ja	Barnbidrag
Italien*	Ja	Barnbidrag
Japan	Ja	Ensamförsörjartillägg
Kanada	Ja	Skattelättnader
Litauen	Ja	Skatteavdrag
Mexico	Ja	Villkorade kontantstöd
Nederländerna*	Nej	—
Nigeria	Nej	—
Norge*	Ja	Barnbidrag
Nya Zeeland	Ja	Behovsprövade bidrag och skattelättnader
Slovakien*	Nej	—
Slovenien	Nej	—
Spanien*	Ja	Barnbidrag
Storbritannien*	Ja	Skattelättnader, skatteavdrag och barnbidrag
Sverige*	Nej	—
Taiwan	Nej	—
Tjeckien*	Ja	Barnbidrag
Tyskland*	Nej	—
Ungern	Nej	—
Uruguay	Ja	Villkorade kontantstöd
USA	Ja	Skatteavdrag och behovsprövade bidrag
Österrike*	Ja	Barnbidrag

5.1. Stödmodeller i Europa

I europeiska välfärdsstater bygger stöd till ensamstående föräldrar ofta på en kombination av universella barnbidrag och riktade tillägg, enligt modellen *targeting within universalism* (Aerts m.fl., 2022). Alla barnfamiljer får ett grundläggande stöd, medan särskilda grupper, såsom ensamstående, erhåller extra förmåner. Utformningen varierar mellan länder, både vad gäller typ av stöd och graden av behovsprövning. I flera länder, exempelvis Irland, Cypern och Polen, erbjuds särskilda kontantbidrag till ensamstående, ofta benämnda *single-parent benefits*. Dessa är vanligen behovsprövade och kompletterar det generella barnbidraget. Forskning visar att sådana riktade kontantbidrag kan vara särskilt effektiva för att minska barnfattigdom, framför allt när de är generösa och inte reduceras mot andra bidrag (Aerts m.fl., 2022; Van Lancker m.fl., 2015). I Irland inkluderar systemet både barnbidrag och det särskilda *One-Parent Family Payment*, vilket ger ett grundskydd för låginkomsttagande ensamstående.

I andra europeiska länder sker stödet främst via skattesystemet. Spanien erbjuder ett *Working single-parent tax credit*, ett riktat skatteavdrag för ensamstående i arbete, utformat för att förstärka arbetsincitament och minska margineffekter för låginkomsttagare (Bradshaw m.fl., 2018). Storbritannien har ett mer fragmenterat system med flera stödformer, däribland *Income Support*, *Jobseekers Allowance* och olika skattelättnader. En särskild egenskap är hur

underhållsbidrag integreras i välfärden; i vissa fall minskar det övriga stöd, medan det i andra fall tillåts passera igenom utan påverkan på andra bidrag (*pass-through-system*), vilket förbättrar både incitamentet att betala och mottagarens ekonomiska situation (Skinner m.fl., 2017; Hakovirta m.fl., 2020). Nederländerna har under 2000-talet reformerat sitt skattebaserade stöd, men vissa grupper, särskilt ensamstående med små barn, har fortfarande otillräckligt stöd (de Boer & Jongen, 2023; Bettendorf m.fl., 2014).

Flera studier visar att stödets effektivitet beror på hur de samverkar med andra komponenter i välfärdssystemet. Underhållsbidragets samspel med övriga stöd är avgörande för dess effekt på ensamstående föräldrars ekonomi, liksom tillgång till barnomsorg och arbetsmarknadsstöd (Szelewa, 2013; Zagel & Van Lancker, 2022). Bradshaw m.fl. (2018) visar att kontantstöd i vissa länder utgör över 40 % av ensamstående föräldrars nettoinkomst, vilket understryker deras betydelse för ekonomisk trygghet. Forskning visar också att riktade tillägg inom universella system generellt är mer effektiva än enbart universella bidrag, särskilt för låginkomsttagande ensamstående (Van Lancker m.fl., 2015). Länder som Irland och Belgien lyckas väl genom att kombinera generösa nivåer med tydlig riktning, medan länder med höga universella utgifter men mindre riktade stöd – såsom Sverige – kan ha lägre effekt på ensamstående familjers ekonomi. Salanauskaite & Verbist (2013) visar dessutom att nya EU-länder som Litauen, Estland, Slovenien, Tjeckien och Ungern har varierande effektivitet i sina stödmodeller, där design och målgruppsanpassning är avgörande för resultatet.

Sammanfattningsvis präglas europeiska stödmodeller av en kombination av universella barnbidrag och riktade tillägg för ensamstående, med betydande variation i utformning och integration med andra välfärdskomponenter. Effekten på barnfattigdom och ekonomisk trygghet beror i hög grad på hur dessa stöd samverkar med underhållsbidrag, barnomsorg och arbetsmarknadsinsatser.

5.2. Stödmodeller i Nordamerika

I Nordamerika ges stöd till ensamstående föräldrar främst indirekt, genom skattesystemet, där USA är ett tydligt exempel med sina centrala program *Earned Income Tax Credit* (EITC) och *Child Tax Credit* (CTC), som båda riktar sig mot ensamstående med låg inkomst (Skinner m.fl., 2017; Hoynes & Patel, 2018). EITC är ett inkomstrelaterat skatteavdrag utformat för att både öka arbetsdeltagande och ge ekonomiskt stöd, och kan i vissa fall ge en återbetalning som överstiger den faktiska skatten. Stödet har visat sig effektivt för att minska barnfattigdom, särskilt bland ensamstående mödrar med flera barn, och bidrar dessutom till ekonomisk stabilitet genom minskad skuldsättning (Shaefer m.fl., 2013; Jones & Micheltore, 2018). CTC fungerar som ett skatteavdrag per barn som kan vara helt eller delvis återbetalningsbart, vilket innebär att även familjer utan skattepliktig inkomst kan få stödet utbetalt som en transferering. De fullt återbetalningsbara versionerna har visat störst effekt på att minska fattigdom bland ensamstående mödrar (Brehm & Malkova, 2023), men betydande tillgångsbarriärer kvarstår för vissa låginkomsttagare (Fuller m.fl., 2025), vilket visar att även omfattande skattebaserade program inte alltid når de mest utsatta utan kompletterande insatser. EITC:s effekt varierar dessutom geografiskt, vilket antyder att nationellt enhetliga stödmodeller kan ge olika resultat beroende på lokala levnadskostnader (Fitzpatrick & Thompson, 2010). Garfinkel och Zilanawala (2015) visar att välfärdsstöd ofta utgör upp till två tredjedelar av ensamstående mödrars totala hushållsinkomst och föreslår reformer som universella barnbidrag, betald föräldraledighet och ett garanterat underhållsstödssystem – insatser som kan stärka ekonomisk trygghet och minska ojämlikhet mellan familjetyper.

Utöver de nationella skattebaserade stöden har lokala initiativ, såsom *Magnolia Mother's Trust* i Jackson, Mississippi, visat hur ovillkorliga kontantbidrag kan komplettera systemet och ge starka positiva effekter på ekonomisk trygghet, hälsa och socialt deltagande bland ensamstående mödrar (Onifade m.fl., 2023). Programmet ger afroamerikanska ensamstående mödrar 1 000 dollar i månaden under ett år utan krav på motprestation och har visat förbättringar i deltagarnas ekonomiska situation, hälsa, samhällsengagemang och barns skolresultat. EITC och liknande skattebaserade stöd har dessutom effekter som sträcker sig bortom inkomstnivåer; de kan bidra till förbättrade boendeförhållanden genom minskad trångboddhet och ökad möjlighet till självständigt boende, vilket är särskilt viktigt för ensamstående mödrar som strävar efter självständighet (Pilkaukas & Michelmores, 2019). Samtidigt visar forskningen att det amerikanska systemet ofta överbetonar arbetsincitament, vilket kan innebära otillräckligt stöd för låginkomsttagare under småbarnsperioden. Ortigueira och Siassi (2023) föreslår att stödet bör differentieras efter barnets ålder – med mer garanterat stöd till föräldrar med små barn och starkare arbetsincitament till dem med äldre barn – för att bättre balansera trygghet och arbetsdeltagande över livscykel.

På motsvarande sätt ges stöd i Kanada främst genom det universella barnbidraget *Canada Child Benefit* (CCB), som är inkomstprövat och inkluderar extra tillägg för låginkomsttagare. Bidraget är månatligt, skattefritt och beräknas utifrån hushållets inkomst, antal barn och barnens ålder, vilket gör att de med lägst inkomster får störst stöd. CCB har visat stark effekt på att minska barnfattigdom, särskilt bland ensamstående mödrar, utan att negativt påverka arbetsutbudet (Baker m.fl., 2023), och forskning pekar på att en mer detaljerad inkomstprövning skulle kunna rikta stödet ytterligare mot de mest utsatta utan att öka kostnaderna (Kesselman, 2019).

Jämfört med Europa är direkta kontantbidrag ovanliga i Nordamerika, men de skattebaserade stöden har väldokumenterad effekt på att minska ekonomisk utsatthet bland ensamstående föräldrar. Forskning visar också att kombinationen av skatteavdrag, barnbidrag och tillgång till barnomsorg är avgörande för långsiktig ekonomisk trygghet, särskilt för ensamstående med små barn (Ortigueira & Siassi, 2023; Pepin, 2025). Pepin (2025) visar att *Child and Dependent Care Credit* (CDCC), ett skatteavdrag för barnomsorgskostnader, har begränsad effekt för ensamstående mödrar men är viktig för gifta kvinnor med små barn.

5.3. Stödmodeller i övriga världen

I länder utanför Europa och Nordamerika är det stor variation bland stödmodellerna för ensamstående föräldrar. I Australien ges stöd främst genom det behovsprövade *Parenting Payment Single*, som riktar sig till ensamstående med barn och syftar till att ge ekonomisk trygghet samtidigt som det ställer krav på deltagande i arbets- eller utbildningsprogram (McKenzie & McKay, 2018; Skinner m.fl., 2017). År 2013 ersattes detta mer generösa stöd för många av *Newstart Allowance*, ett strängare program med lägre ersättning och hårdare arbetskrav. Forskning visar att denna förändring ledde till ökad ekonomisk utsatthet och större beroende av informella nätverk, såsom familj och vänner, samt att stödmottagare utvecklade kreativa strategier för att klara vardagen.

I Nya Zeeland kombineras behovsprövade bidrag med skattebaserade stöd, vilket skapar ett mer flexibelt system. *Sole Parent Support* är ett behovsprövat bidrag för ensamstående föräldrar, medan *Working for Families* erbjuder skattelättnader och transfereringar som belönar arbetsdeltagande. Programmet består av flera komponenter, däribland *Family Tax Credit* och

In-Work Tax Credit, vilket gör att både arbetande och icke-arbetande föräldrar kan omfattas (Skinner m.fl., 2017). Denna kombination syftar både till att minska fattigdom och stärka arbetsincitament.

I Latinamerika har villkorade kontantstöd, eller *conditional cash transfers*, blivit vanliga. Mexiko och Uruguay riktar dessa transfereringar till ensamstående föräldrar, ofta med krav kopplade till barns skolgång, hälsokontroller eller deltagande i samhällsprogram (Corboz, 2013; Medrano, 2016). Syftet är både att minska barnfattigdom och att stimulera deltagande i utbildning, men forskning visar att dessa program ibland förstärker könsstereotyper och strukturell utsatthet, särskilt för kvinnor med omsorgsansvar. Krav på deltagande i kurser, frivilligarbete eller att starta egen verksamhet kan vara svåra att uppfylla för ensamstående med begränsade resurser.

Japan erbjuder ett barnbidragssystem som pendlat mellan universella och selektiva modeller. Enligt Bradshaw och Tokoro (2014) har stödet till ensamstående föräldrar minskat över tid, främst på grund av strängare inkomsttester och politisk instabilitet. Tidigare liknade stödet europeiska kontantbidrag, men är idag mer begränsat och når färre ensamstående familjer, särskilt dem med låga inkomster.

Sammanfattningsvis visar övriga länder att stödmodeller ofta är starkt kopplade till arbetsmarknadsdeltagande, barns skolgång eller andra villkor, vilket skiljer sig från den nordiska modellen med universella barnbidrag och särskilda tillägg för ensamstående. Kombinationen av behovsprövning, villkorade transfereringar och skattelättnader skapar en mångfald av lösningar, där effekterna på ekonomisk trygghet och fattigdom varierar beroende på design, implementering och kulturella normer.

5.4. Jämförande studier

Flera studier har jämfört effekter av olika stödmodeller för ensamstående föräldrar och visar att riktade stöd inom universella system tenderar att ge bäst resultat när det gäller att minska fattigdom, särskilt i Europa och Nordamerika. Aerts m.fl. (2022) pekar på att konceptet *targeting within universalism* – alltså riktade tillägg till breda universella system – är effektivt för att säkerställa att ensamstående föräldrar får ett tillräckligt skydd, samtidigt som arbetsinkomster inte motverkas utan förstärks, och att en kombination av höga minimilöner, generösa barnbidrag och kompletterande stöd till särskilt utsatta grupper ger bäst effekt. Van Lancker m.fl. (2015) använder modellfamiljeanalyser för att visa hur olika barnbidragsmodeller påverkar ensamstående mödrar i EU och finner att riktade barnbidrag ofta ger större fattigdomsreducerande effekt än universella system, särskilt när stödnivåerna är tillräckligt generösa, och att exempelvis Norge och Danmark lyckas väl med att kombinera universella barnbidrag med extra stöd till ensamstående, medan länder med höga generella utgifter men mindre riktade stöd, såsom Sverige, uppvisar mindre träffsäkerhet.

Flera studier, bland annat Skinner m.fl. (2017) och Hakovirta m.fl. (2020), visar att effekterna av underhållsbidrag varierar beroende på hur dessa räknas in i behovsprövning och offentliga stöd, och att i vissa länder, såsom Finland och Tyskland, minskar underhållsbidragets fattigdomsreducerande effekt eftersom det dras av från socialbidraget, medan system med så kallat *pass-through* – där underhållsbidrag inte påverkar andra stöd – kan öka hushållets totala resurser och därmed stärka ekonomisk trygghet.

Flera OECD-studier kompletterar bilden och betonar vikten av att kombinera inkomststöd med sysselsättningsfrämjande åtgärder. Maldonado och Nieuwenhuis (2015, 2020) visar att familjepolitik som integrerar barnbidrag, föräldraledighet och tillgång till barnomsorg är mest effektiv för att minska fattigdom bland ensamstående mödrar, vilka generellt har högre risk för ekonomisk utsatthet än tvåföräldersfamiljer, medan Zagel och Van Lancker (2022) framhåller att tidiga investeringar i barnomsorg har långsiktigt positiva effekter på fattigdomsrisk. Bradshaw m.fl. (2018) visar att kontantstöd ofta utgör en stor del av ensamstående föräldrars nettoinkomst, men att stödnivåer och träffsäkerhet varierar kraftigt mellan länder, där exempelvis Danmark och Finland lyckas minska barnfattigdom med över 60 % genom kombinerade transfereringar, medan andra länder uppnår begränsad effekt trots liknande utgifter.

5.5. Sammanfattning av internationella stödmodeller

Stöd till ensamstående föräldrar varierar kraftigt mellan länder. I Europa dominerar universella barnbidragssystem, ofta kompletterade med särskilda tillägg för ensamförsörjare. Forskning visar att riktade barnbidrag är mer effektiva än enbart generella system för att minska fattigdom bland ensamstående mödrar, särskilt när de utformas så att de inte reducerar andra stöd.

I Nordamerika är stöden i högre grad skattebaserade och starkt knutna till arbetslinjen. Program som EITC i USA och CCB i Kanada har visat sig kunna minska fattigdom utan att sänka arbetsutbudet. EITC har dessutom positiva effekter på finansiell stabilitet, såsom minskad skuldsättning och förbättrade boendeförhållanden. Samtidigt framhåller flera studier att skatteavdrag kan ha begränsad effekt för hushåll med mycket låga inkomster.

Jämförande forskning mellan Europa och Nordamerika visar att systemens effektivitet beror på hur väl de förenar ekonomiskt stöd med arbetsmarknadsincitament. Aerts m.fl. (2022) lyfter fram en modell med riktade stöd inom generella stödssystem som särskilt framgångsrik – där alla får stöd, men utsatta grupper får mer. Denna balans framstår som avgörande för att både minska fattigdom och främja självförsörjning.

I andra delar av världen varierar modellerna ytterligare. I Oceanien används behovsprövade bidrag, i Latinamerika är villkorade kontantöverföringar vanliga, och i Japan ges direkta ensamförsörjartillägg, om än med varierande generositet över tid.

Sammanfattningsvis visar forskningen att det inte enbart är stödets nivå, utan framför allt deras utformning och kombination med tjänster, som avgör effekterna. System som förenar ekonomisk trygghet med tillgång till barnomsorg och arbetsmarknadsstöd ger ensamstående föräldrar bäst förutsättningar att förbättra sin och sina barns livssituation.

6. Nordiska stödmodeller

Detta kapitel behandlar de nordiska stödmodellerna riktade till ensamstående föräldrar och den forskning som analyserar deras utformning och effekter. Till skillnad från många andra välfärdsmodeller kännetecknas de nordiska systemen av en kombination av universella bidrag och selektivt riktade insatser. Forskningen om dessa modeller belyser såväl deras styrkor i att motverka ekonomisk utsatthet som de skillnader som kvarstår mellan länderna och mellan olika grupper av ensamstående föräldrar.

Kapitlet är disponerat så att det först presenterar den finska modellen, därefter den norska, och sedan den danska. Avslutningsvis ges en sammanfattning där likheter och skillnader mellan länderna lyfts fram samt relateras till den bredare internationella forskningen.

6.1. Finland: Ensamförsörjartillägg till barnbidraget

6.1.1. Utformning av stödmodellen

I Finland utgör barnbidraget en universell förmån som betalas ut för alla barn under 17 år, där grundbeloppet varierar beroende på antalet barn i hushållet, exempelvis 94,88 euro för det första barnet och 192,69 euro för det femte barnet, och där ett extra tillägg på 26 euro per månad ges för barn under tre år. Som en integrerad del av detta universella system finns ensamförsörjartillägget, som 2025 uppgår till 73,30 euro per månad och barn, och som syftar till att kompensera de ökade kostnader som följer av att ett hushåll endast har en vuxen försörjare. Tillägget fungerar i praktiken som en höjning av det ordinarie barnbidraget och kan kombineras med andra sociala förmåner, vilket ger ensamstående föräldrar ett riktat ekonomiskt skydd samtidigt som det universella barnbidraget utgör grundnivån. För att erhålla ensamförsörjartillägget måste föräldern uppfylla kriteriet att vara ogift eller inte sambo, vilket innebär att definitionen av ensamförsörjare är strikt knuten till civilstånd och hushållsgemenskap snarare än vårdnadsansvar eller faktisk omsorg. Ansökan sker hos Folkpensionsanstalten, som även ansvarar för administrationen och utbetalningen, och stödet upphör om den sökande inleder samboende eller gifter sig. Trots att beloppen har justerats över tid har principen om att ensamförsörjartillägget är en del av barnbidraget och riktat enbart till ensamstående föräldrar förblivit oförändrad, vilket visar på en stabilitet i systemets konstruktion och dess funktion som ett riktat ekonomiskt stöd mot barnfattigdom (Folkpensionsanstalten, 2025). Se Tabell 4 för en översikt av belopp och villkor för barnbidrag och ensamförsörjartillägg 2025.

Tabell 4. Barnbidrag och ensamförsörjartillägg i Finland 2025.

Komponent	Målgrupp/kriterier	Belopp 2025 (€/månad)	Kommentar/särskilda villkor
Barnbidrag (grundnivå)	Alla barn under 17 år	1:a barnet: 94,88 2:a barnet: 94,88 ...5:e barnet: 192,69	Beloppet ökar med antalet barn; extra tillägg på 26 €/månad för barn under 3 år
Ensamförsörjartillägg	Föräldrar som är ogifta eller inte sambo och ansvarar för barn	73,30 per barn	Höjning av ordinarie barnbidrag; syftar till att kompensera kostnader för en vuxen i hushållet; kan kombineras med andra sociala förmåner

6.1.2. Historik och policydebatt

Barnbidraget har en lång tradition i Finland som en universell förmån, och under flera decennier byggdes familjepolitiken huvudsakligen på en kombination av direkta bidrag och olika skatteavdrag kopplade till barn och försörjningsbörda, där de familjerelaterade skatteavdragen fram till början av 1990-talet utgjorde en viktig del av stödsystemet. Dessa avdrag gynnade

dock främst familjer med tillräckligt hög inkomst för att kunna dra nytta av skatteförmånerna, medan låginkomsttagare och utsatta hushåll i praktiken fick ett svagare stöd, vilket påtalades i flera politiska sammanhang under 1980- och början av 1990-talet och låg till grund för ett reformpaket som presenterades i början av 1990-talet. Den avgörande förändringen kom genom regeringens proposition om reform av familjestöden 1993 (HE 75/1993), där de familjerelaterade skatteavdragen föreslogs avskaffas och ersättas av ökade direkta transfereringar i form av barnbidrag, och där en central del var införandet av ensamförsörjartillägget, vilket innebar en höjning av barnbidraget för föräldrar som faktiskt levde som ensamstående. Reformen syftade till att skapa ett tydligare och mer rättvist stödssystem, där stödet skulle nå de hushåll som hade störst behov och samtidigt förenkla administrationen. Rätten till tillägget reglerades i Barnbidragslagen 796/1992, som trädde i kraft i reviderad form den 1 januari 1994, och lagens bestämmelser anger att ensamförsörjartillägget inte är en separat förmån utan en höjning av det ordinarie barnbidraget (Finlex, 1992).

Debatten kring införandet kretsade kring tre centrala teman: rättvisa och jämlikhet, eftersom reformen motiverades av att ersätta de orättvisa skatteavdragen; ekonomisk trygghet för ensamförsörjare, då tillägget presenterades som en nödvändig kompensation för en särskilt utsatt grupp; samt anpassning till samhällsförändringar, där senare diskussioner har handlat om växelvist boende och huruvida ensamförsörjartillägget borde kunna delas mellan föräldrar (HE 75/1993). I Folkpensionsanstaltens nutida beskrivningar framgår att ensamförsörjartillägget fortsatt betraktas som ett viktigt verktyg mot barnfattigdom. Myndigheten lyfter att ensamförsörjare ofta har högre kostnader i förhållande till sin inkomst, eftersom de bär hela hushållets ansvar. Stödet legitimeras därför med hänvisning till behovet av ekonomisk trygghet (Folkpensionsanstalten, 2025). Under senare år har en policydebatt som handlat om växelvist boende funnits (Miettinen m.fl., 2021), och huruvida ensamförsörjartillägget borde kunna delas mellan föräldrar. Folkpensionsanstalten har betonat att nuvarande regler bygger på hushållets sammansättning, och att bara den som faktiskt är ensam med barnet kan få stödet.

Sammanfattningsvis exemplifierar ensamförsörjartillägget i Finland hur familjepolitiken kombinerar universella och riktade stödformer, och stödet har sedan införandet 1994 varit ett stabilt inslag i barnbidragssystemet, där dess legitimitet och anpassning har återkommande diskuterats men fortfarande betraktas som nödvändigt för att skydda ensamstående föräldrar från ekonomisk utsatthet.

6.1.3. Empiriska studier och effekter

Forskningen om stöd till ensamstående föräldrar i Finland visar hur olika delar av systemet samverkar och samtidigt begränsar varandra, där underhållsbidrag, barnbidrag, bostadsbidrag och kontantstöd alla påverkar den ekonomiska situationen men ofta på olika sätt för olika grupper. Hakovirta m.fl. (2020) visar att underhållsbidrag i Finland vidareförs fullt ut men saknar fribelopp, vilket innebär att både statligt garanterat och direktbetalat underhåll räknas som inkomst vid behovsprövning av ekonomiskt bistånd. Detta leder till att ensamstående föräldrar som får utkomststöd inte får någon ekonomisk förbättring av underhållsbidraget eftersom deras totala inkomster inte kan överstiga biståndsnivån.

I en nordisk jämförelse framträder ett system som kombinerar universella och selektiva inslag, där barnbidraget är universellt men kompletteras med särskilt stöd till ensamstående och möjlighet till förskott på underhåll. Bostadsbidrag har en särskild betydelse för

låginkomsttagare, samtidigt som höga kostnader för barnomsorg jämfört med Danmark och Sverige kan begränsa arbetsmarknadsdeltagande. Systemet har dessutom en viss maternalistisk prägel, där hemvård som alternativ till betalt arbete fortfarande kan främjas, vilket visar hur både kön och klass påverkar tillgången till och effekten av stödet (Szelewa, 2013).

Effektiviteten hos riktade stöd framhålls av Van Lancker m.fl. (2015), som visar att Finland, trots relativt måttliga offentliga utgifter, kan minska fattigdomen bland ensamstående mödrar med nära 40 procent genom riktade barnbidrag. Kontantstöden har en central roll i denna effekt, och enligt Bradshaw m.fl. (2018) utgör de en stor del av ensamstående föräldrars nettoinkomst vid låg inkomst och bidrar till en betydande minskning av barnfattigdom, även under perioder med viss försämring av nettoinkomsten.

Slutligen visar studier av Maldonado och Nieuwenhuis (2015) att Finlands familjepolitik som helhet ger relativt låg fattigdom bland både ensamstående och tvåföräldersfamiljer. Generösa barnbidrag och omfattande föräldraledighet bidrar tillsammans till en minskning av ensamstående föräldrars fattigdom med cirka 8,6 procentenheter enligt inkomstdekomposition, vilket tyder på att kombinationen av universella och riktade stödinsatser, även när vissa mekanismer såsom full inkomstprövning av underhållsbidrag kan ha försvagande effekter, ändå ger en påtaglig positiv effekt på ekonomisk trygghet och barns levnadsvillkor.

6.2. Norge: Utvidet barnetrygd

6.2.1. Utformning av stödmodellen

I Norge omfattas alla barn under 18 år av den universella *barnetrygden*, som automatiskt utbetalas till familjer och därigenom säkerställer grundläggande ekonomisk trygghet för barnfamiljer, oavsett ekonomisk situation (Regjeringen.no, 2025). Den universella karaktären innebär att bidraget betalas ut automatiskt och administreras via folkeregister, vilket skapar stabilitet och förutsägbarhet för familjerna (NAV, 2025a). För ensamstående föräldrar kompletteras grundnivån med *utvidet barnetrygd*, ett riktat bidrag som 2025 uppgår till 2 516 NOK per månad och barn, medan småbarnstillägg för barn under tre år är 696 NOK per månad (NAV, 2025b). Detta bidrag är utformat för att ge extra ekonomiskt stöd till hushåll där endast en vuxen ansvarar för barnens försörjning och syftar till att kompensera för de ökade kostnader som följer av ensamförsörjning. Se Tabell 5 för en översikt av belopp och villkor för barnetrygd och utvidet barnetrygd i Norge 2025.

Utöver barnetrygd och utvidet barnetrygd finns *overgangsstonad*, en temporär ekonomisk ersättning som kan beviljas under särskilda omständigheter, till exempel under graviditet eller strax efter barns födsel, när den ensamstående föräldern inte kan arbeta eller har särskilt höga omsorgskostnader (NAV, 2025c). Tillägget är behovsprövat och syftar till att ge ekonomisk trygghet under perioder då föräldern har svårt att försörja barnet själv.

Systemet administreras av den norska arbets- och välfärdsmyndigheten NAV, som ansvarar för utbetalning, information och kontroll av villkor, samt verifiering av ensamförsörjarstatus och antalet barn. Kombinationen av automatiska utbetalningar för den universella barnetrygden, riktat stöd via utvidet barnetrygd och temporära ersättningar genom *overgangsstonad* illustrerar ett flexibelt system som balanserar effektiv administration med rättvisa, där stödet kan anpassas efter familjens behov och barnens ålder utan att kompromissa med principen om grundläggande ekonomisk trygghet.

Tabell 5. Barnbidrag och utvidet barnetrygd i Norge 2025.

Komponent	Målgrupp/kriterier	Belopp 2025 (NOK/månad)	Kommentar/särskilda villkor
Barnbidrag (grundnivå)	Alla barn under 18 år	Standardbelopp per barn (varierar med antalet barn)	Universellt bidrag som automatiskt utbetalas via folkeregister; grundläggande ekonomisk trygghet för alla barnfamiljer
Utvidet barnetrygd	Ensamstående föräldrar	2 516 per barn	Riktat bidrag som syftar till att kompensera för ensamförsörjning; kan kombineras med småbarnstillägg på 696 NOK/månad för barn under 3 år

6.2.2. Historik och policydebatt

Barnetrygden infördes i oktober 1946 som en av Norges första universella välfärdsstöd med syftet att ge ekonomiskt stöd till alla barnfamiljer och därigenom förbättra barns levnadsvillkor samt stärka familjers försörjningsförmåga, efter andra världskrigets ekonomiska återuppbyggnad och sociala omställning (Regjeringen, 2025). Redan vid införandet inkluderades ensamstående föräldrar, som fick barnetrygd även för det första barnet, vilket markerade ett tidigt erkännande av deras särskilda ekonomiska utsatthet och visade på en politisk medvetenhet om att barnets välbefinnande var beroende av stabil försörjning även i hushåll med endast en vuxen. Under årens lopp har barnetrygden utvecklats och kompletterats med begreppet utvidet barnetrygd, som ger ensamstående föräldrar ett högre belopp för att täcka de ökade kostnader som uppstår vid ensam försörjning. Syftet med detta riktade stöd är att säkerställa rättvisa mellan hushåll med två vuxna och hushåll med endast en vuxen, och det illustrerar hur det norska sociala trygghetssystemet har kombinerat universella och riktade stödåtgärder utan att kompromissa med principen om grundläggande ekonomisk trygghet för alla barnfamiljer (Sosialdepartementet, 1946; Barne- og familiedepartementet, 2001).

Debatten kring barnetrygd, utvidet barnetrygd och övergangsstonad har historiskt kretsat kring frågor om balans mellan universella och riktade stöd, rättvisa mellan hushåll samt trygghet för barn i olika familjekonstellationer. Sosialdepartementet (1946) betonade i *Ot.prp. nr. 16 (1945–46)* att universella stödåtgärder var nödvändiga för att snabbt ge ekonomisk trygghet till alla barnfamiljer och förenkla administrationen, medan Barne- og familiedepartementet (2001) i *Ot.prp. nr. 57 (2000–2001)* markerade ett tidigt erkännande av ensamstående föräldrars ekonomiska utsatthet och behov av riktat stöd. I modern tid har diskussionen kring riktade stödåtgärder även omfattat övergangsstonad, som ger temporärt ekonomiskt stöd under särskilda perioder och bidrar till att minska ekonomisk stress samt främja barns välbefinnande (Store norske leksikon, 2024).

Sammanfattningsvis vilar de centrala policyargumenten för de norska stödformerna på tre principer: att garantera ekonomisk trygghet för alla barn genom universella stödåtgärder, att ge riktat stöd till ensamstående föräldrar som en särskilt utsatt grupp, samt att säkerställa temporär ekonomisk hjälp under särskilda perioder, vilket tillsammans skapar ett socialt trygghetssystem

som är både flexibelt och rättvist och där principerna för både universella och riktade stöd är tydligt integrerade i systemets design.

6.2.3. *Empiriska studier och effekter*

Forskningen om stöd till ensamstående föräldrar i Norge visar att systemet bygger på en kombination av universella och selektiva inslag, vilket ger relativt hög disponibel inkomst för låginkomsttagare samtidigt som tröskeleffekter kan uppstå för hushåll med inkomster nära genomsnittet, där ökade arbetsinkomster snabbt leder till minskade bidrag och därmed svagare arbetsincitament. Stödet omfattar generellt barnbidrag, förskott på underhåll, övergångsstönad med tidsbegränsade arbetskrav, särskild skatteklass för ensamstående med barn samt skatteavdrag för barnomsorg riktade till låg- och medelinkomsttagare, och denna sammansättning gör att låginkomsttagare får ett starkt ekonomiskt skydd, samtidigt som systemets utformning skapar känslighet för förändringar i inkomster och arbetsmönster (Szelewa, 2013).

När det gäller fattigdomsreducerande effekter framstår Norge som särskilt framgångsrikt. Landet har ett högt mått på riktade barnbidrag, vilket enligt Van Lancker m.fl. (2015) bidrar till att minska fattigdomen bland ensamstående mödrar med över 50 procent, trots att utgifterna för barnbidrag endast uppgår till 1,3 procent av BNP, vilket visar att riktade transfereringar kan ge kostnadseffektiv effekt. Även Maldonado och Nieuwenhuis (2015) bekräftar att barnbidraget i Norge har stor betydelse för att minska fattigdom bland ensamstående, med en minskning på 12,9 procentenheter, vilket är den största effekten bland de 18 OECD-länder som ingick i deras studie.

Samtidigt visar forskning att förändringar i regler och villkor kan få betydande konsekvenser för hushållens ekonomiska situation. Johnsen och Reiso (2020) analyserar reformer av övergångsstönad som innebar skärpta tidsgränser och arbetskrav, och finner att utbetalningarna minskade med cirka 40 procent, att ensamstående mödrar i hög grad ersatte stödet med andra bidrag, och att arbetsmarknadsdeltagandet ökade kortsiktigt, medan långsiktiga förbättringar i disponibel inkomst var små och fattigdomsgraden mer än fördubblades. Samtidigt innebar reformen statliga besparingar på 3,6 miljarder NOK, vilket tydliggör hur känslig gruppens ekonomiska situation är för förändringar i policy och villkor.

I jämförelse med övriga nordiska länder visar Bradshaw m.fl. (2018) att Norge lyckas relativt väl med att minska barnfattigdom genom sociala transfereringar, men att stödet inte alltid är lika generöst för låginkomsttagare som för medelinkomsttagare, och att Danmark och Finland framstår som mer effektiva i detta avseende. Detta antyder att utformningen av transfereringar och förekomsten av tröskeleffekter har stor betydelse för hur väl stödet fungerar i praktiken.

Sammanfattningsvis visar forskningen att Norge kombinerar universella och riktade stödformer som tillsammans ger ensamstående föräldrar relativt hög ekonomisk trygghet, men att systemets effekter är känsliga för förändringar i regler och inkomster, vilket understryker vikten av en noggrant avvägd utformning och administration av stödet för att både främja ekonomisk säkerhet och arbetsincitament.

6.3. Danmark: Børnetilskud

6.3.1. Utformning av stödmodellen

Det danska systemet för barnbidrag, *børnetilskud*, omfattar både ett grundläggande universellt bidrag och flera särskilda tillägg riktade mot ensamstående föräldrar, vilket gör det möjligt att kombinera principer om universellt stöd med behovsanpassade insatser. Ordinært børnetilskud utgör det grundläggande bidraget och betalas ut till alla barn upp till 18 år, med syfte att ge familjer ekonomisk trygghet och bidra till kostnader för barnets uppväxt. År 2025 uppgår beloppet till 6 664 DKK per år, vilket motsvarar cirka 555 DKK per månad (Beskæftigelsesministeriet, 2025; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 2024).

För ensamstående föräldrar finns *ekstra børnetilskud*, ett särskilt tillägg som kompletterar det ordinära bidraget och syftar till att kompensera för de ökade kostnader som ensamförsörjande hushåll ofta har. Beloppet uppgår 2025 till 6 792 DKK per år, vilket motsvarar cirka 566 DKK per månad. Utöver detta finns *særligt børnetilskud*, ett riktat stöd för barn som i praktiken endast har en försörjningsskyldig förälder, exempelvis vid dödsfall, okänt faderskap, fängelsestraff eller ensamstående adoption. Detta tillägg består av ett grundbelopp på 17 028 DKK per år och ett tillägg på 2 208 DKK per år, och kan kombineras med både det ordinära bidraget och ekstra børnetilskud (Beskæftigelsesministeriet, 2025; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 2024). Se Tabell 6 för en översikt av belopp och villkor för børnetilskud, ekstra børnetilskud och særligt børnetilskud i Danmark 2025.

Systemet administreras av Udbetaling Danmark, som ansvarar för beräkning och utbetalning av samtliga stödformer, medan Beskæftigelsesministeriet fastställer övergripande riktlinjer och satser. Myndigheten Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) tillhandahåller information om villkor och rättigheter för ensamstående föräldrar, och civilsamhällesorganisationer såsom Mødrehjælpen kompletterar med rådgivning och stöd i ansökningsprocessen (Udbetaling Danmark, 2025; Mødrehjælpen, 2025). Kvartalsvisa utbetalningar sker till barnets primära försörjare, och dokumentation av civilstånd krävs för att erhålla det särskilda ensamförsörjartillägget, vilket administreras via folkbokföringssystemet (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 2024).

6.3.2. Historik och policydebatt

Införandet av børnetilskud i Danmark kan förstås mot bakgrund av den efterkrigstida välfärdsutvecklingen, där staten successivt tog ett större ansvar för barnfamiljers ekonomiska trygghet. De första lagförslagen introducerade principer för särskilda tillägg riktade mot ensamstående föräldrar och markerade en förskjutning mot ett mer systematiserat ekonomiskt stöd, med fokus på barnets välfärd. Syftet var att utjämna ekonomiska skillnader mellan hushållstyper och ge barn till ensamstående föräldrar bättre förutsättningar för en stabil uppväxtmiljö (Folketinget 1954).

Tabell 6. Børnetilskud i Danmark 2025.

Komponent	Målgrupp/kriterier	Belopp 2025 (DKK/månad)	Kommentar/särskilda villkor
Ordinært børnetilskud	Alla barn under 18 år	555	Universellt bidrag som ger grundläggande ekonomisk trygghet för alla barnfamiljer
Ekstra børnetilskud	Ensamstående föräldrar	566	Riktat tillägg som kompletterar det ordinära bidraget; syftar till att kompensera ökade kostnader vid ensamförsörjning
Særligt børnetilskud	Barn med endast en försörjningsskyldig förälder (t.ex. vid dödsfall, okänt faderskap, fängelsestraff, ensamstående adoption)	17 028 + 2 208 per år (ca 1 419 + 184 per månad)	Kan kombineras med ordinært och ekstra børnetilskud

Den mer systematiska lagstiftningen kring børnetilskud etablerades i juli 1973, då de universella principerna fastslogs. Samtidigt bibehölls särskilda tillägg för ensamstående föräldrar, vilket senare bekräftades i den antagna lagändringen *L 272 (1975–76)* (Folketinget, 1976). Debatten kring børnetilskud har genom åren kretsat kring balansen mellan universella och riktade stöd, samt frågor om rättvisa mellan olika hushåll och barns rätt till ekonomisk trygghet. Under 1950- och 1960-talen betonades behovet av särskilda tillägg till ensamstående mödrar och fäder, medan diskussioner under senare decennier även har rört nivåer, inkomstprövning och styrning via andra familjepolitiska instrument (Rigsarkivet, u.å.; Beskæftigelsesministeriet, 2025). Organisationer som Mødrehjælpen, en civilsamhällesaktör, har framhållit att børnetilskud är avgörande för många ensamstående föräldrars möjlighet att skapa en stabil ekonomisk tillvaro och att barn i dessa hushåll får en trygg uppväxtmiljö (Mødrehjælpen, 2025).

Sammantaget präglas den danska debatten av spänningen mellan universella familjeförmåner och behovet av riktade stöd, där kärnan i policyargumenten är att säkerställa barns välfärd och att minska ekonomisk utsatthet för särskilt utsatta grupper såsom ensamstående föräldrar.

6.3.3. Empiriska studier och effekter

Forskningen visar att Danmark har ett välutvecklat stödsystem för ensamstående föräldrar, där ekonomiska transfereringar och tjänstebaserade insatser samverkar för att minska fattigdom och underlätta arbetsmarknadsdeltagande. Systemet omfattar subventionerad barnomsorg, ett individuellt beskattningssystem samt särskilda tillägg för ensamstående, såsom bostadsbidrag och förskott på underhåll. Den kraftigt subventionerade barnomsorgen möjliggör för låginkomsttagare att delta i arbetslivet, samtidigt som stödet successivt minskar vid högre inkomster, vilket påverkar det ekonomiska utfallet för medelinkomsttagare. Kombinationen av kontantstöd och tjänster stärker den ekonomiska tryggheten och främjar social inkludering för ensamstående föräldrar (Szelewa, 2013).

När det gäller riktade bidrag visar Van Lancker m.fl. (2015) att Danmark har ett högt mått på riktade barnbidrag, med ett targeting index på 2,00. Trots relativt låga offentliga utgifter för barnbidrag – motsvarande 0,9 procent av BNP – minskar dessa bidrag fattigdomen bland ensamstående mödrar med cirka 39 procent, vilket indikerar att välriktade transfereringar kan ge betydande effekter även med begränsade resurser.

Kontantstöden har en central roll i detta sammanhang och utgör enligt Bradshaw m.fl. (2018) en stor del av ensamstående föräldrars inkomst, särskilt vid låg inkomstnivå. Under perioden 2008 – 2014 förbättrades den ekonomiska situationen för denna grupp, och barnfattigdomen minskade med över 60 procent, vilket visar transfereringarnas betydelse för att skydda de mest utsatta hushållen.

Samtidigt understryker Maldonado och Nieuwenhuis (2015) att Danmarks familjepolitik som helhet bidrar till låg fattigdom bland både ensamstående och tvåföräldersfamiljer. Barnbidrag minskar fattigdom bland ensamstående med cirka 9,5 procentenheter, och föräldraledighet underlättar sysselsättning, vilket ytterligare förstärker effekten på ekonomisk trygghet och social inkludering. Studien, som jämför 18 OECD-länder under perioden 1978 – 2008, visar att kombinationen av generella stödformer och sysselsättningsfrämjande insatser gör Danmark till ett av de mest effektiva bland OECD-länderna när det gäller att minska barnfattigdom bland ensamstående föräldrar.

6.4. Sammanfattning av nordiska stödmodeller

De nordiska länderna intar en särställning i den internationella forskningen om stöd till ensamstående föräldrar, då de kännetecknas av specifika kombinationer av universella och riktade åtgärder. En central komponent utgörs av barnbidragstillägg till ensamförsörjare, vilka är universella i sin konstruktion men selektiva i sin funktion. Detta gör dem till tydliga exempel på vad som i forskningen benämns targeting within universalism. Empiriska analyser har visat att denna modell är särskilt effektiv när det gäller att reducera fattigdom bland ensamstående mödrar, i synnerhet när den kombineras med relativt generösa bidragsnivåer och en välutbyggd tillgång till barnomsorg (Van Lancker m.fl., 2015).

Samtidigt framhåller forskningen att den nordiska modellen inte är enhetlig. Det förekommer betydande variationer mellan länderna, där Danmark i högre grad betonar tjänstebaserat stöd, såsom subventionerad barnomsorg, medan Finland och Norge i större utsträckning bygger sina system på kontantbidrag (Szelewa, 2013). Trots dessa skillnader framhålls den nordiska modellen som relativt framgångsrik i att skapa förutsättningar för balans mellan arbete och familjeliv. Dock är tillgången till och utformningen av stödet fortsatt påverkad av strukturella faktorer såsom kön och klass. Tabell 7 ger en överskådlig jämförelse av barnbidrag och riktade stöd för ensamstående föräldrar i Finland, Norge och Danmark 2025, inklusive belopp, småbarnstillägg, administrerande myndighet och centrala policyargument.

Tabell 7. Nordiska stödmodeller för barnbidrag och ensamförsörjartillägg, 2025.

Land	Barnbidrag (per barn och månad)	Extra stöd för ensamstående	Småbarns- tillägg (<3 år)	Myndighet/ administration	Policyfokus
Finland	94,88–192,69 €	73,30 €	26 €	Folkpensions- anstalten (Kela)	Minska barnfattigdom, stöd till ensamstående, jämfördhet
Norge	1 968 NOK	2 516 NOK (utvidet barnetrygd)	696 NOK	NAV	Balans universellt/riktat stöd, barns trygghet; övergångsstöd finns som tillägg
Danmark	555 DKK	566,00 DKK (ekstra børne- tilskud)	–	Udbetaling Danmark / STAR	Balans universellt/riktat stöd, barns välfärd, behovsprövade tillägg

7. Sammanfattande slutsatser

7.1. Sammanfattning av centrala resultat

Denna rapport har undersökt utformningen och effekterna av ekonomiskt stöd riktat till ensamstående föräldrar, med särskilt fokus på de nordiska länderna Finland, Norge och Danmark, och genom en systematisk litteraturoversikt samt en kartläggning av nationella stödmodeller har flera centrala resultat kunnat identifieras. Framför allt framgår att riktade stödformer, såsom ensamförsörjartillägg och särskilda skatteavdrag, har en påtaglig effekt på att minska ekonomisk utsatthet bland ensamstående föräldrar, och att dessa stöd i synnerhet bidrar till att reducera barnfattigdom, öka den disponibla inkomsten och underlätta arbetsmarknadsdeltagande. Jämförande forskning visar vidare att kombinationen av universella och riktade stöd – ofta benämnd *targeting within universalism* – är särskilt effektiv, då den möjliggör bred inkludering samtidigt som resurser riktas mot hushåll med störst behov. Utformningen av stöden, inklusive nivåer, tillträdeskriterier och samspel med andra välfärdskomponenter, är avgörande för deras träffsäkerhet och effekt, och länder som Finland och Danmark har lyckats väl med att integrera riktade tillägg i sina barnbidragssystem, medan Norge erbjuder en mer flexibel struktur med både permanenta och temporära stödformer som kan anpassas efter särskilda livssituationer.

De nordiska länderna uppvisar både gemensamma drag och viktiga skillnader i sina stödmodeller för ensamstående föräldrar. Samtliga länder erbjuder någon form av riktat ekonomiskt stöd, men konstruktionen och administrationen varierar. I Finland utgör ensamförsörjartillägget en integrerad del av det universella barnbidraget, tydligt reglerat i lag

och administrerat av Folkpensionsanstalten (Kela), vilket bidrar till enkelhet och transparens; stödet är fast per barn och utgår endast till föräldrar som inte är gifta eller sammanboende, vilket skapar en klar avgränsning av målgruppen. Norge erbjuder ett mer differentierat system med både *utvidet barnetrygd* och *overgangsstonad*, där den förstnämnda fungerar som ett permanent tillägg till barnetrygden för ensamstående medan overgangsstonad är ett temporärt stöd vid särskilda livssituationer, såsom separation eller nybliven ensamförsörjare. Systemet administreras av NAV med en kombination av automatiska utbetalningar och behovsprövade insatser. Danmark har ett flerkomponentsystem med *ordinært børnetilskud*, *ekstra børnetilskud* och *særligt børnetilskud*, där det särskilda tillägget riktas till barn med endast en försörjningsskyldig förälder, exempelvis vid dödsfall eller okänt faderskap, och systemet är flexibelt så att olika stödformer kan kombineras beroende på familjens situation. Gemensamt för dessa modeller är att de erkänner den ekonomiska utsatthet som ofta präglar ensamstående föräldrars livsvillkor och strävar efter att kompensera för denna genom riktade insatser, samtidigt som detaljer i utformningen – såsom inkomstprövning, samordning med underhållsbidrag och tillgång till barnomsorg – har stor betydelse för stödets faktiska effekt.

7.2. Relevans för svensk kontext

Sverige skiljer sig från övriga nordiska länder genom att sakna särskilda ekonomiska stödformer riktade till ensamstående föräldrar. Det svenska barnbidraget är universellt och fördelas lika mellan hushållstyper, vilket innebär att stödet inte är särskilt träffsäkert för dem med störst behov; enligt Van Lancker m.fl. (2015) har Sverige ett *targeting index* på 1,00, vilket innebär att barnbidraget inte differentieras efter familjetyp. Forskningen visar att detta bidragssystem har begränsad effekt på att minska fattigdom bland ensamstående föräldrar, och trots att barnbidraget utgör en viktig del av hushållets inkomster är fattigdomsminskningen bland ensamstående relativt låg i Sverige jämfört med andra nordiska länder, vilket väcker frågor om rättvisa, träffsäkerhet och effektivitet i den svenska familjepolitiken. Mot denna bakgrund framstår det som relevant att överväga införandet av ett riktat tillägg inom det svenska barnbidragssystemet, vilket kan utformas som en höjning av barnbidraget för ensamstående, likt modellen i Finland, eller som ett separat bidrag med behovsprövning, där enkel administration, undvikande av stigmatisering och samspel med andra stödformer såsom underhållsbidrag och bostadsbidrag måste beaktas.

Debatten om riktade kontra universella stöd är central inom välfärdsforskningen, där universalism har fördelen av att vara inkluderande, administrativt enkel och mindre stigmatiserande, men samtidigt innebär att resurser fördelas jämnt oavsett behov, vilket kan leda till att utsatta grupper inte får tillräckligt stöd, medan *targeting* möjliggör träffsäkra insatser till hushåll med störst behov men kan medföra administrativa utmaningar och risk för stigmatisering. Forskningen visar att en kombination av dessa principer – *targeting within universalism* – är mest effektiv, eftersom den möjliggör grundläggande stöd till alla hushåll samtidigt som särskilt utsatta grupper erhåller tillägg eller förstärkningar. För svensk del innebär detta att ett riktat tillägg inom ett i grunden universellt system kan vara en framkomlig väg, då det stärker ensamstående föräldrars ekonomiska trygghet utan att bryta med den svenska välfärdsmodellens grundprinciper, samtidigt som noggrann analys av administrativa konsekvenser, kostnader och samspel med befintliga stödformer är nödvändig.

Slutnoter

¹ Van Lancker m.fl. (2015) definierar fattigdom som en ekvivalerad disponibel hushållsinkomst under 60 procent av den nationella medianinkomsten (den s.k. EU-definitionen av relativ fattigdom). I Sverige minskar barnbidragen ensamstående mödrars fattigdomsrisk från 30,3 procent till 25,6 procent, vilket motsvarar en relativ fattigdomsminskning på 15,6 procent.

² Bradshaw m.fl. (2018) använder EU-SILC-data och definierar fattigdom som en ekvivalerad disponibel hushållsinkomst under 60 procent av medianinkomsten. Deras analyser visar att sociala transfereringar kan minska barnfattigdomen i ensamstående hushåll med upp till 60 procent, med de största effekterna i länder som Danmark, Finland och Storbritannien. Maldonado & Nieuwenhuis (2015) använder en snävare definition av relativ fattigdom (50 procent av medianinkomsten) och finner att familjepolitiska kontantstöd, såsom barnbidrag, minskar ensamstående föräldrars fattigdom med i genomsnitt 3,1 procentenheter i ett jämförande perspektiv på 18 OECD-länder.

³ *Difference-in-Differences* är en metod som jämför förändringar över tid mellan en grupp som påverkas av en policy (behandlingsgrupp) och en som inte gör det (kontrollgrupp). Genom att analysera skillnaden i utfall före och efter en intervention i båda grupperna kan man isolera den kausala effekten av policyn.

⁴ *Regression Discontinuity* är en statistisk metod som används för att uppskatta kausala effekter när en behandling eller policy tilldelas baserat på ett tröskelvärde. Genom att jämföra individer precis ovanför och under detta gränsvärde (t.ex. ålder, inkomst) kan man analysera effekten av behandlingen, under antagandet att grupperna är jämförbara i övrigt.

⁵ Tabellen redovisar en översikt över riktade stöd till ensamstående föräldrar, såsom särskilda barnbidrag, ensamförsörjartillägg och skattelättnader. Endast dessa former av riktade stöd har inkluderats; andra generella stödformer återges inte. Markeringen ”nej” innebär i regel att universella bidrag gäller. Förekomst av ensamförsörjartillägg utesluter inte att andra stöd, exempelvis barnbidrag, också finns. Stöden skiljer sig avsevärt mellan länder, exempelvis genom att vissa, som Kanada, endast medger skattelättnader för första barnet. Översikten bygger på litteraturgenomgång och har inte verifierats mot nationella myndighetsdata. Vissa av de statistiska analyser som refereras till baseras på OECD-data.

Referenser

- Aerts, E., Marx, I., & Parolin, Z. (2022). Income support policies for single parents in Europe and the United States: What works best? *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 702(1), 55–76. <https://doi.org/10.1177/00027162221120448>
- Baker, M., Messacar, D., & Stabile, M. (2023). Effects of child tax benefits on poverty and labor supply: Evidence from the Canada child benefit and universal child care benefit. *Journal of Labor Economics*, 41(4), 1129–1182. <https://doi.org/10.1086/721379>
- Barne- og familiedepartementet. (2001). *Ot.prp. nr 57 (2000–2001): Om lov om barnetrygd (barnetrygdloven)*. Oslo: Barne- og familiedepartementet. Hämtad från <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-57-2000-2001-/id123149/?ch=5>
- Beskæftigelsesministeriet. (2025, 1 januari). *Børnetilskud*. Hämtad från <https://bm.dk/satser/satser-for-2025/boernetilskud>
- Bettendorf, L., Folmer, K., & Jongen, E. (2014). The dog that did not bark: The EITC for single mothers in the Netherlands. *Journal of Public Economics*, 119, 49–60. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2014.07.010>
- Bradshaw, J., & Tokoro, M. (2014). Child benefit packages in the United Kingdom and Japan. *Social Policy and Society*, 13(1), 119–128. <https://doi.org/10.1017/S1474746413000353>
- Bradshaw, J., Keung, A., & Chzhen, Y. (2018). Cash benefits and poverty in single-parent families. In R. Nieuwenhuis & L. C. Maldonado (Eds.), *The triple bind of single-parent families: Resources, employment and policies to improve well-being* (pp. 337–358). Policy Press.
- Brehm, M., & Malkova, O. (2023). The child tax credit over time by family type: Benefit eligibility and poverty. *National Tax Journal*, 76(3), 707–741. <https://doi.org/10.1086/725889>
- Cain, R. (2016). Responsibilising recovery: Lone and low-paid parents, Universal Credit and the gendered contradictions of UK welfare reform. *British Politics*, 11(4), 488–507. <https://doi.org/10.1057/s41293-016-0034-4>
- Chzhen, Y., & Bradshaw, J. (2012). Lone parents, poverty and policy in the European Union. *Journal of European Social Policy*, 22(5), 487–506. <https://doi.org/10.1177/0958928712456578>
- Corboz, J. (2013). Third-way neoliberalism and conditional cash transfers: The paradoxes of empowerment, participation and self-help among poor Uruguayan women. *The Australian Journal of Anthropology*, 24(1), 64–80. <https://doi.org/10.1111/taja.12022>
- Finlex. (1992). *Barnbidragslagen 796/1992*. Hämtad från <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/1992/796?language=swe>
- Folketinget. (1954). *Folketingstidende 1953–54, L 171: Forslag til lov om børnetilskud m.v.* København: Folketinget. Hämtad från <https://www.folketingstidende.dk/samling/19531/lovforslag/L171/index.htm>
- Folketinget. (1976). *L 272 (1975–76): Lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse*. København: Folketinget. Hämtad från

https://www.folketingstidende.dk/samling/19751/lovforslag/L272/19751_L272_som_vedtaget.pdf

Folkpensionsanstalten. (2025). *Barnbidrag*. Hämtad 7 juli 2025, från <https://www.kela.fi/barnbidrag>

Fuller, B., Zhang, Q., Bathia, S., Burnside, A., & Maag, E. (2025). Which families benefited from the expanded child tax credit? The effects of income, race, and education. *Social Service Review*, 99(1), 43–78. <https://doi.org/10.1086/733923>

Garfinkel, I., & Zilanawala, A. (2015). Fragile families in the American welfare state. *Children and Youth Services Review*, 55, 210–221. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.05.018>

HE 75/1993. (1993). *Regeringens proposition till riksdagen om reform av familjestöden*. Hämtad från <https://finlex.fi/fi/hallituksen-esitykset/1993/75?language=swe>

Hakovirta, M. I. A., Skinner, C., Hiilamo, H., & Jokela, M. (2020). Child poverty, child maintenance and interactions with social assistance benefits among lone parent families: A comparative analysis. *Journal of Social Policy*, 49(1), 19–39. <https://doi.org/10.1017/S0047279419000151>

Hoynes, H. W., & Patel, A. J. (2018). Effective policy for reducing poverty and inequality? The earned income tax credit and the distribution of income. *Journal of Human Resources*, 53(4), 859–890. <https://doi.org/10.3368/jhr.53.4.1115.7494R1>

Johnsen, J. V., & Reiso, K. H. (2020). Economic effects of workfare reforms for single mothers: Benefit substitution and labour supply responses. *Scandinavian Journal of Economics*, 122(2), 494–523. <https://doi.org/10.1111/sjoe.12352>

Jones, L. E., & Micheltore, K. (2018). The impact of the earned income tax credit on household finances. *Journal of Policy Analysis and Management*, 37(3), 521–545. <https://doi.org/10.1002/pam.22062>

Kesselman, J. R. (2019). Policy options for retargeting the Canada child benefit. *Canadian Public Policy*, 45(3), 310–328. <https://doi.org/10.3138/cpp.2019-003>

Maldonado, L. C., & Nieuwenhuis, R. (2015). Family policies and single parent poverty in 18 OECD countries, 1978–2008. *Community, Work and Family*, 18(4), 395–415. <https://doi.org/10.1080/13668803.2015.1080661>

McKenzie, H., & McKay, F. H. (2018). Thinking outside the box: Strategies used by low-income single mothers to make ends meet. *Australian Journal of Social Issues*, 53(3), 304–319. <https://doi.org/10.1002/ajs4.48>

Medrano, A. (2016). CCTs for female heads of households and market citizenship at state-level in Mexico. *Social Policy and Society*, 15(3), 495–507. <https://doi.org/10.1017/S1474746416000099>

Miettinen, A., Hakovirta, M., & Räsänen, T. (2021, 11 oktober). Lapsilisän jakaminen vuoroasumistilanteessa ei ratkaise lapsiperheköyhyyttä [Blogginlägg]. Kela. Hämtad från https://tutkimusblogi.kela.fi/arkisto/6209?utm_source=chatgpt.com

- Mødrehjælpen. (2025, 5 maj). *Børnetilskud til enlige forsørgere*. Hämtad från <https://moedrehjaelpen.dk/holdepunkt/viden-og-raad/boernetilskud-raadgivning/>
- NAV. (2025a). *Barnetrygd*. Hämtad 13 augusti 2025, från <https://www.nav.no/barnetrygd>
- NAV. (2025b). *Utvidet barnetrygd*. Hämtad 13 augusti 2025, från <https://www.nav.no/utvidet-barnetrygd>
- NAV. (2025c). *Overgangsstonad til enslig mor eller far*. Hämtad 13 augusti 2025, från <https://www.nav.no/overgangsstonad-enslig>
- Ortigueira, S., & Siassi, N. (2023). On the optimal reform of income support for single parents. *Journal of Public Economics*, 225. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2023.104962>
- Pepin, G. (2025). The effects of child care subsidies on paid child care participation and labor market outcomes: Evidence from the child and dependent care credit. *ILR Review*. <https://doi.org/10.1177/00197939251329844>
- Pilkauskas, N., & Michelmores, K. (2019). The effect of the earned income tax credit on housing and living arrangements. *Demography*, 56(4), 1303–1326. <https://doi.org/10.1007/s13524-019-00791-5>
- Regjeringen.no. (2025, maj 2). *Nå øker barnetrygden*. Hämtad 13 augusti 2025, från <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/na-oket-barnetrygden/id3098904/>
- Rigsarkivet. (u.å.). *Børnetilskudsstatistikregister 1974–1993*. Hämtad 13 augusti 2025, från <https://digidata.rigsarkivet.dk/aflevering/166>
- Salanauskaite, L., & Verbist, G. (2013). Is the neighbour's grass greener? Comparing family support in Lithuania and four other new member states. *Journal of European Social Policy*, 23(3), 315–331. <https://doi.org/10.1177/0958928713480066>
- Shaefer, H., Song, X., & Shanks, T. (2013). Do single mothers in the United States use the earned income tax credit to reduce unsecured debt? *Review of Economics of the Household*, 11(4), 659–680. <https://doi.org/10.1007/s11150-012-9144-y>
- Skinner, C., Meyer, D. R., Cook, K., & Fletcher, M. (2017). Child maintenance and social security interactions: The poverty reduction effects in model lone parent families across four countries. *Journal of Social Policy*, 46(3), 495–516. <https://doi.org/10.1017/S0047279416000763>
- Sosialdepartementet. (1946). *Ot.prp. nr. 16 (1945–46): Om innføring av barnetrygd*. Oslo: Sosialdepartementet. Hämtad från https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1945-46&paid=3&wid=a&psid=DIVL490&pgid=a_0107
- Store norske leksikon. (2024, 26 november). *Barnetrygd*. Hämtad från <https://snl.no/barnetrygd>
- Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. (2024, 12 mars). *Børnetilskud til enlige forsørgere*. Hämtad från <https://star.dk/ydelser/boligstoette-boernetilskud-og-hjaelp-i-saerlige-tilfaelde/boernetilskud/boernetilskud-til-enlige-forsorgere>

Szelewa, D. (2013). Gender and class: Comparing the situation of single-parent households in seven European countries. *European Journal of Social Security*, 15(4), 358–379. <https://doi.org/10.1177/138826271301500404>

Udbetaling Danmark. (2025). *Børnetilskud*. Hämtad 12 augusti 2025, från <https://www.borger.dk/familie-og-boern/Famileydelser-oversigt/boernetilskud/boernetilskud>

Van Lancker, W., Ghysels, J., & Cantillon, B. (2015). The impact of child benefits on single mother poverty: Exploring the role of targeting in 15 European countries. *International Journal of Social Welfare*, 24(3), 210–222. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12140>

Zagel, H., & Van Lancker, W. (2022). Family policies' long-term effects on poverty: A comparative analysis of single and partnered mothers. *Journal of European Social Policy*, 32(2), 166–181. <https://doi.org/10.1177/09589287211035690>

Bilaga I. Studier inkluderade i den systematiska litteraturöversikten

- Aerts, E., Marx, I., & Parolin, Z. (2022). Income Support Policies for Single Parents in Europe and the United States: What Works Best? *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 702(1), 55–76. <https://doi.org/10.1177/00027162221120448>
- Àkànlé, O., & Ogundele, F. (2024). Context of Male Single Parenting in Nigeria. *Journal of Asian and African Studies*. <https://doi.org/10.1177/00219096241228793>
- Baker, M., Messacar, D., & Stabile, M. (2023). Effects of Child Tax Benefits on Poverty and Labor Supply: Evidence from the Canada Child Benefit and Universal Child Care Benefit. *Journal of Labor Economics*, 41(4), 1129–1182. <https://doi.org/10.1086/721379>
- Bettendorf, L., Folmer, K., & Jongen, E. (2014). The dog that did not bark: The EITC for single mothers in the Netherlands. *Journal of Public Economics*, 119, 49–60. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2014.07.010>
- Blundell, R., & Shephard, A. (2012). Employment, hours of work and the optimal taxation of low-income families. *Review of Economic Studies*, 79(2), 481–510. <https://doi.org/10.1093/restud/rdr034>
- Bradshaw, J., Keung, A., & Chzhen, Y. (2018). Cash benefits and poverty in single-parent families. I *The triple bind of single-parent families: Resources, employment and policies to improve well-being* (s. 337–358). Policy Press.
- Bradshaw, J., & Tokoro, M. (2014). Child benefit packages in the United Kingdom and Japan. *Social Policy and Society*, 13(1), 119–128. <https://doi.org/10.1017/S1474746413000353>
- Brehm, M., & Malkova, O. (2023). The Child Tax Credit over Time by Family Type: Benefit Eligibility and Poverty. *National Tax Journal*, 76(3), 707–741. <https://doi.org/10.1086/725889>
- Cain, R. (2016). Responsibilising recovery: Lone and low-paid parents, Universal Credit and the gendered contradictions of UK welfare reform. *BRITISH POLITICS*, 11(4), 488–507. <https://doi.org/10.1057/s41293-016-0034-4>
- Corboz, J. (2013). Third-way neoliberalism and conditional cash transfers: The paradoxes of empowerment, participation and self-help among poor Uruguayan women. *The Australian Journal of Anthropology*, 24(1), 64–80. <https://doi.org/10.1111/taja.12022>
- de Boer, H.-W., & Jongen, E. (2023). Optimal income support for lone parents in the Netherlands: Are we there yet? *The Journal of Economic Inequality*, 21(3), 573–589. <https://doi.org/10.1007/s10888-023-09564-y>
- Fitzpatrick, K., & Thompson, J. (2010). The interaction of metropolitan cost-of-living and the federal earned income tax credit: One size fits all? *National Tax Journal*, 63(3), 419–445. <https://doi.org/10.17310/ntj.2010.3.02>
- Francesconi, M., Rainer, H., & van der Klaauw, W. (2013). Unintended consequences of welfare reform for children with single parents: A theoretical analysis. *Review of Economics of the Household*, 13(3), 709–733. <https://doi.org/10.1007/s11150-013-9226-5>

- Fuller, B., Zhang, Q., Bathia, S., Burnside, A., & Maag, E. (2025). Which Families Benefited from the Expanded Child Tax Credit? The Effects of Income, Race, and Education. *Social Service Review*, 99(1), 43–78. <https://doi.org/10.1086/733923>
- Garfinkel, I., & Zilanawala, A. (2015). Fragile families in the American welfare state. *Children and Youth Services Review*, 55, 210–221. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.05.018>
- Hakovirta, M. I. A., Skinner, C., Hiilamo, H., & Jokela, M. (2020). Child poverty, child maintenance and interactions with social assistance benefits among lone parent families: A comparative analysis. *Journal of Social Policy*, 49(1), 19–39. <https://doi.org/10.1017/S0047279419000151>
- Hoynes, H. W., & Patel, A. J. (2018). Effective policy for reducing poverty and inequality?: The earned income tax credit and the distribution of income. *Journal of Human Resources*, 53(4), 859–890. <https://doi.org/10.3368/jhr.53.4.1115.7494R1>
- Johnsen, J. V., & Reiso, K. H. (2020). Economic Effects of Workfare Reforms for Single Mothers: Benefit Substitution and Labour Supply Responses. *Scandinavian Journal of Economics*, 122(2), 494–523. <https://doi.org/10.1111/sjoe.12352>
- Jones, L. E., & Micheltmore, K. (2018). The Impact of the Earned Income Tax Credit on Household Finances. *Journal of Policy Analysis and Management*, 37(3), 521–545. <https://doi.org/10.1002/pam.22062>
- Kesselman, J. R. (2019). Policy options for retargeting the Canada child benefit. *Canadian Public Policy*, 45(3), 310–328. <https://doi.org/10.3138/cpp.2019-003>
- Lin, Y.-T., & Lai, H.-J. (2024). Has there been an adequate poverty reduction policy for single-parent households? An examination of the financial support for the single-parent and two-parent families with children in the Taiwanese context. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, 34(3), 254–269. <https://doi.org/10.1080/02185385.2023.2249859>
- Maldonado, L. C., & Nieuwenhuis, R. (2015). Family policies and single parent poverty in 18 OECD countries, 1978–2008. *Community, Work and Family*, 18(4), 395–415. <https://doi.org/10.1080/13668803.2015.1080661>
- Maldonado, L. C., & Nieuwenhuis, R. (2020). Dual-Earner Family Policies at Work for Single-Parent Families. I R. Nieuwenhuis & W. Van Lancker (Red.), *The Palgrave Handbook of Family Policy* (s. 303–330). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54618-2_13
- McKenzie, H., & McKay, F. H. (2018). Thinking outside the box: Strategies used by low-income single mothers to make ends meet. *Australian Journal of Social Issues*, 53(3), 304–319. <https://doi.org/10.1002/ajs4.48>
- Medrano, A. (2016). CCTs for Female Heads of Households and Market Citizenship at State-Level in Mexico. *Social Policy and Society*, 15(3), 495–507. <https://doi.org/10.1017/S1474746416000099>

- Onifade, E., Shishane, K., Elonge, F., & Glover, L. (2023). Guaranteed income: Experiences of African American mothers in the Magnolia Mother's Trust Project. *Journal of Community Practice*, 31(1), 105–120. <https://doi.org/10.1080/10705422.2023.2190327>
- Ortigueira, S., & Siassi, N. (2023). On the optimal reform of income support for single parents. *Journal of Public Economics*, 225. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2023.104962>
- Pepin, G. (2025). The Effects of Child Care Subsidies on Paid Child Care Participation and Labor Market Outcomes: Evidence from the Child and Dependent Care Credit. *ILR Review*. <https://doi.org/10.1177/00197939251329844>
- Pilkaskas, N., & Michelmores, K. (2019). The Effect of the Earned Income Tax Credit on Housing and Living Arrangements. *Demography*, 56(4), 1303–1326. <https://doi.org/10.1007/s13524-019-00791-5>
- Salanauskaite, L., & Verbist, G. (2013). Is the neighbour's grass greener? Comparing family support in Lithuania and four other New Member States. *Journal of European Social Policy*, 23(3), 315–331. <https://doi.org/10.1177/0958928713480066>
- Shaefer, H., Song, X., & Shanks, T. (2013). Do single mothers in the United States use the Earned Income Tax Credit to reduce unsecured debt? *Review of Economics of the Household* 11(4), 659–680. <https://doi.org/10.1007/s11150-012-9144-y>
- Skinner, C., Meyer, D. R., Cook, K., & Fletcher, M. (2017). Child Maintenance and Social Security Interactions: The Poverty Reduction Effects in Model Lone Parent Families across Four Countries. *Journal of Social Policy*, 46(3), 495–516. <https://doi.org/10.1017/S0047279416000763>
- Szelewa, D. (2013). Gender and Class: Comparing the Situation of Single-Parent Households in Seven European Countries. *European Journal of Social Security*, 15(4), 358–379. <https://doi.org/10.1177/138826271301500404>
- Van Lancker, W., Ghysels, J., & Cantillon, B. (2015). The impact of child benefits on single mother poverty: Exploring the role of targeting in 15 European countries. *International Journal of Social Welfare*, 24(3), 210–222. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12140>
- Zagel, H., & Van Lancker, W. (2022). Family policies' long-term effects on poverty: A comparative analysis of single and partnered mothers. *Journal of European Social Policy*, 32(2), 166–181. <https://doi.org/10.1177/09589287211035690>